

Ranobarokni Lobor

Bolnica u dvoru grofova Keglevića

Nakon tri stoljeća neprekidnog boravka obitelji Keglević u dvoru Lobor, Oskar Keglević 1905. prodaje obiteljski posjed; dr. Janko Pejas 1935. u dvoru osniva Dom za socijalnu skrb i socijalno-zdravstvena namjena nije se mijenjala zadnjih 80 godina

Napisali: akademik Mladen Obad
Ščitaroci i prof. dr. sc. Bojana Bojančić
Obad Ščitaroci

Nekoliko velikih dvoraca u sjevernoj Hrvatskoj novi život živi kao bolnica i dom starih, bolesnih i nemoćnih osoba. Jedan od njih je dvorac grofova Keglevića u Loboru u Hrvatskom zagorju.

U sjeverozapadnoj Hrvatskoj bolnice se nalaze u dvorcima u Klenovniku (dvorac Draškovića), Novom Marofu (dvorac Erdödyja) i Gornjoj Bistri (dvorac Oršićevih) te u Popovači (dvorac Erdödyja). Ne tako davno bolnice su bile još u Bajn-

skim dvorima nedaleko Varaždina (prije vraćanja ostataka dvorca i zemljišta naslijenicima), Kulmerovu dvoru Bračak nedaleko Zaboka (prije izgradnje nove bolnice u neposrednoj blizini) te u dvoru Pejačević u Retfali (Osijek). Bajnski dvori i Bračak danas nemaju namjenu, a Retfala je preuređena u Polikliniku Medikol. Domovi za stare i nemoćne osobe nalaze se u dvorcima u Mirkovcu i Jalžabetu u Hrvatskom zagorju, u Čepinu nedaleko Osijeka, a planira se obnova u dom ostataka dvorca Cabuna nedaleko Virovitice.

Bolnička namjena u starim zdanjima kao što su dvorci, posebice kad se radi o velikim građevinama, jedna je od zadowljavajućih namjena preobrazbe nekadašnjih plemičkih domova i sjedišta

EARLY BAROQUE LOBOR THE HOSPITAL IN THE CASTLE OWNED BY THE KEGLEVÍĆ'S

Dvorac Lobor, razglednica, kraj 19. st.

Izvor: NSK Zagreb

Lobor Castle, postcard, end of the 19th century

Resource: NSK Zagreb

AFTER THREE CENTURIES OF
CONTINUAL RESIDENCY BY THE
KEGLEVIĆ FAMILY IN LOBOR
CASTLE, IN 1905 OSKAR KEGLEVÍĆ
SOLD THE FAMILY ESTATE; IN 1935
DR. JANKO PEJAS FOUNDED A
SOCIAL-WELFARE HOME AND
HEALTH INSTITUTION IN THE
CASTLE WHICH HAS REMAINED
ITS MAIN FUNCTION FOR THE
PAST 80 YEARS.

vlastelinskih posjeda. Nije lako naći investitora i doista je teško pronaći održivu suvremenu namjenu za goleme dvorce kao što su, primjerice, dvorac Klenovnik sa 90 soba i 365 prozora. Dvorac Lobor manji je od Klenovnika, ali se ipak smatra velikim dvorcem koji može udomiti 200-tinjak osoba.

Dvorac grofova Keglevića nalazi se u malenom zagorskom mjestu Loboru u kojem živi 500 stanovnika, na južnim padinama šumovite Ivanščice, na 262 metara nadmorske visine. Lobor je danas sjedište istoimene općine s otprilike 3000 stanovnika. Od Zlatara je udaljen devet kilometara, od Krapine 28, a od Zagreba 77. Prostor je naseljen od antičkoga doba, a arheološki nalazi potječu iz ranog neo-

litika. U rimsko doba na području Lobora bilo je naselje i utvrda, o čemu svjedoče ostaci rimskoga groblja iz 2./3. stoljeća. Bilo je to naselje vezano na rimsku prometnicu koja je prolazila istočnim dijelom Hrvatskoga zagorja – od Poetovia (Ptuja) do Andautonije (Ščitarjeva) i Sisciae (Sisak), povezujući Dravsku i Savsku cestu.

U srednjem vijeku Lobor se kao posjed dokumentirano spominje 1244., kad ga ugarsko-hrvatski kralj Bela IV. daruje varaždinskom županu Mihovilu. Godine 1259. prvi se put spominje *Castrum Lobor*, kasnije pod nazivom *oppidum*. Ostaci toga srednjovjekovnoga burga (plemičkoga utvrdenoga grada), poznatog pod imenom Pusti Lobor ili Stari Lobor, do danas su sačuvani na litici Ivanš-

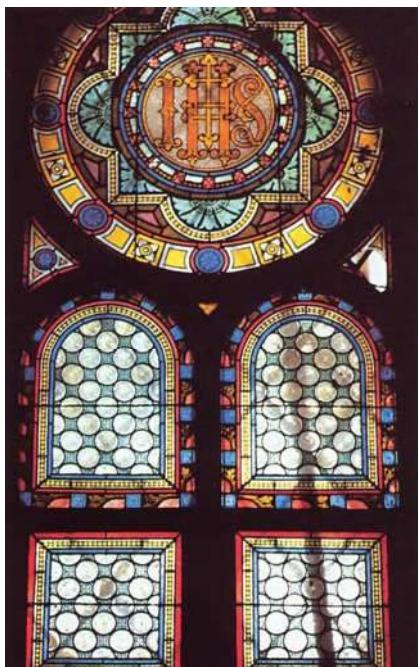
čice. Tijekom kasnoga srednjega vijeka plemički je grad bio u posjedu raznih obitelji i vlasnika – Tome Crnog Loborskog, knezova Celjskih (1399.), Jana Vitovca, Ivaniša Korvina, Jakova Sekelja, Franje Berislavića (1504.), Petra Keglevića (od 1525.). Župa Lobor u popisu župa Zagrebačke biskupije spominje se 1344. godine. Od crkvenih građevina u Loboru se nalaze gotička proštenjarska crkva Majke Božje Gorske (barokizirana u 18. stoljeću), kasnobarokna župna crkva svete Ane (19. st.) te kapela i pil svetog Antuna (18. st.).

Perivoj i vrt – preorani

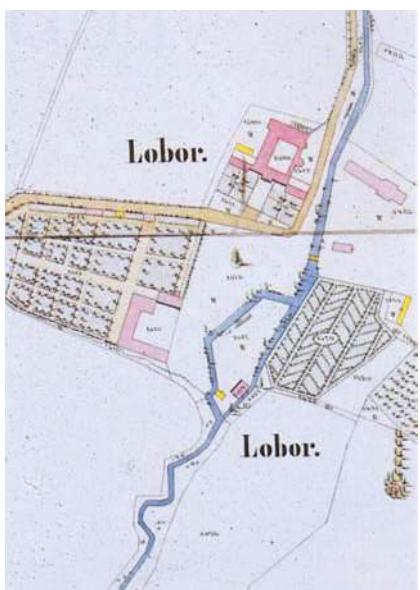
Dvorac u Loboru izgradili su grofovi Keglevići. Početkom 17. stoljeća napustili su stari srednjovjekovni plemički grad

Tlocrt prvoga kata dvorca

Prozor dvorske kapele

Katastarska karta, 1860.

Foto: iz knjige "Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja"

i u podnožju brijega, u dolini podigli ranobarokni dvorac. U njemu su živjeli do 1905., kad je Oskar Keglević prodao posjed Lobor i ostala dobra u Varaždinskoj županiji te se preselio u Zagreb, gdje je 1918. umro. Tri stoljeća je obitelj Keglević živjela u dvorcu Lobor. Bio im je to glavni dvorac i posjed.

Izgrađen početkom 17. stoljeća, dvorac je do kraja 18. stoljeća postupno dogradivan. Velikih je dimenzija, tzv. četverokrilni dvorac s unutrašnjim dvorištem koje zatvaraju tri dvokatna krila zgrade i polukatni trijem s kapelom. Sjeverno, najstarije krilo potječe iz 17. stoljeća i prepoznatljivo je po dvokatnim arkadama prema dvorištu. Pročelno (južno) i zapadno krilo dogradeno je u 18. stoljeću, do 1760. godine. Na dimnjacima upisane godine 1770. i 1776. podsjećaju da je dvorac preuređivan. Glavno (južno) krilo s dvanaest prozorskih otvora te pilastrima na rizalitu s bogatim uresima jonskih polukapitela i girlandama pokazuju barokna obilježja. Altana na ulazu s četiri para stupova dodana je u klasicističko doba.

U istočnom, nižem krilu dvorca nalazi se kapela sv. Trojstva, prigradena u 19. stoljeću. Kapela završava drvenim crnim tornjićem. Svod je oslikan figuralnim prikazom, a apsida oltarnom arhitekturom. Glavne sobe dvorca bile su oslikane mitološkim scenama, uobičajenima u dvorcima u 18. stoljeću. Sačuvana je stropna slika četveroprega *Febe s muzama* u kolima u središnjoj dvorani južnoga krila dvorca iz 18. stoljeća.

Od nekadašnjega dvorskoga sklopa sačuvan je samo dvorac; iščezle su gospodarske zgrade te površinom velik barokni perivoj

Od nekadašnjega dvorskoga sklopa sačuvan je samo dvorac. Iščezle su gospodarske zgrade te površinom velik perivoj, čiji su barokni uresni i utilitarni ograđeni vrtovi zabilježeni na staroj katastarskoj karti iz 1860. godine. Dvorac je dotad postojao već 250 godina. Literarnu bilješku o perivoju, Loboru i okolicu čitamo u lirskom putopisu Antuna Gustava Matoša iz 1908. pod naslovom "Oko Lobora".

Uresni vrt jugozapadno od dvorca jamačno je star. Njegova pravilna geometrijska raščlamba na glavne i sporedne staze te ogradenost zidom navode na pomisao o ranobaroknom vrtu, sličnom kao uz ranobarokni dvorac u Klenovniku. Ishodište je takvoga vrtnoga koncepta u srednjovjekovno-renesansnom vrtu, introvertiranom, unutar ogradnoga zida, kojeg spominje i Matoš. Jugoistočno od dvorca bio je povrtnjak, također ograđen, a pokraj njega voćnjak poput *Lustgartena* – perivoja za uživanje.

Dvorac Lobor, arkade dvorišnog pročelja, 1912., snimio Gjuro Szabo

Izvor: Ministarstvo kulture, fototeka

Ispred ulaznog, južnog pročelja, kojem je dograđena klasicistička altana u 19. stoljeću, podignuta su dva klasicistička parterna uresna predvrt, svaki kvadratnog oblika veličine 30 x 30 metara, simetrično postavljena prema ulazu u dvorac. Simetrično sa svake strane dvorca kao nastavak južnoga krila nalazili su se zimski vrtovi – oranžerije, nastale prije 1860. Od klasicističke perivojne kompozicije očuvana je samo ulazna alata. Oranžerije su nestale. Matoš ih je još 1907. video, ali razbijene. Mogu se vidjeti i na razglednicama s početka 20. stoljeća. Klasicistički uresni predvrt bio je krajem 19. stoljeća preoblikovan u duhu pejsažnoga romantizma. U Matoševu dobu vrt je već bio zapušten. Matoš spominje polukružnu stazu „bez klupa u polupanih izlišnih kipova“. Potkraj 19. stoljeća posadene su oko dvorca smreke koje je nakon 1905. tadašnji vlasnik posjekao, a perivoj i vrt preorao.

Keglevići i poslije njih

Dvorac i posjed Lobor bio je sjedište obitelji Keglević (Keglevich, Keglevics) s pridjevkom Bužimski. Ta je hrvatska velikaška obitelj podrijetlom iz Kninske županije. Najpoznatiji je pripadnik Petar Keglević (1485.? - 1555.) koji je kao mladić sudjelovao u bitci s Turcima na Krbavskom polju, 1493. Kasnije se proslavio u borbi s Turcima, a od 1537. do 1542. bio je hrvatsko-slavonsko-dalmatinski ban. Umro je u Kostelu ili Krapini, a grob mu je u župnoj crkvi u Pregradi (Hrvatsko zagorje).

U 17. stoljeću obitelj se dijeli na hrvatsku i ugarsku granu. Petar Keglević (umro 1724.) uspio je vratiti dio obiteljskih posjeda poslije oslobođenja od Turaka i dobio je grofovski naslov. Od 18. stoljeća članovi obitelji povlače se iz javnog života te postupno smanjuju posjede. Krajem 19. i početkom 20. stoljeća isticao se Oskar Keglević, zastupnik u Hrvatskom saboru. Nije imao potomaka i s njim je izumrla hrvatska grana obitelji.

U povijesti glazbe ostavila je trag Barbara Ana Keglević (1780.-1813.), Beethovenova učenica. Naime, Keglevići su dio zime provodili u svojoj kući u Beču. Preko puta je stanovao Ludwig van Beethoven koji je dolazio Keglevićima i Barbari Ani davao satove glazbe. Njoj je posvetio četiri djela: klavirsku sonatu u Es-duru, opus 7 (Bečani su je nazvali "Zaljubljenom sonatom"), Varijacije na Salierieu temu, Prvi koncert za klavir i orkestar te Varija-

Barbari Ani Keglević Beethoven je posvetio četiri djela, među kojima i "Zaljubljenu sonatu"

cije na vlastitu temu, opus 34 u F-duru.

Kao i druge velikaške obitelji, i Keglevići su posjedovali brojna imanja. Srednjovjekovni plemički grad Bužim nedaleko Gospića u Lici najstariji je posjed obitelji Keglević, pa je po njemu obitelj koristila pridjev Bužimski. U drugoj polovici 15. stoljeća posjedovali su Kegalj-grad iznad Zrmanje u današnjoj Šibensko-kninskoj županiji. Poslije turskog osvajanja obiteljskih imanja u dolini Zrmanje, Petar Keglević kupuje 1523. posjede Kostel/Pregradu i Krapinu u današnjoj Krapinsko-zagorskoj županiji te u Pounju posjede Blinju (Petrinju) i Totuševinu/Topolovac (Sisak). Kraljevskim darovnicama Keglevići su dobili posjede Bijelu Stijenu (Pakrac) i Lobor. Krajem 17. stoljeća Keglevićevi posjedi bili su već brojni i površinom veliki. Osim Lobora kao glavnog obiteljskog sjedišta, Keglevići su imali još nekoliko posjeda i dvoraca u Hrvatskom zagorju, kao što su Vinica, Gorica pokraj Pregrade, Krapina, Sveti Križ Začretje, Veliki Kalnik, Kalinovec, Bistra i drugi te posjede u Mađarskoj.

Godine 1905., nakon tri stoljeća neprekidnog boravka obitelji Keglević u dvorcu Lobor, slijede velike promjene. Oskar Keglević 1905. prodaje obiteljski posjed. Dvorac i zemljišta kupuje trgovac Moric Schlinger koji je ubrzo posjed rasparselirao i prodao zemlju seljacima. Poslije Prvoga svjetskoga rata u dvorcu su stanovali ruski liječnici izbjeglice. Bila je u njemu i bolnica, a zatim je godinama bio prazan. Njegov tadašnji vlasnik Stjepan Kovačić namjeravao ga je srušiti i rasprodati gradevni materijal jer nije mogao naći kupca za dvorac.

Dvorac je tek 1935. kupio dr. Janko Pejas koji je u njemu osnovao Dom za socijalnu skrb. Uz prekide i preustroje, socijalno-zdravstvena namjena nije se mijenjala zadnjih 80 godina. Danas je u dvorcu Dom za psihički bolesne odrasle osobe Lobor-grad.

Među mnoštvom zagorskih i hrvatskih plemičkih vlastelinskih i ladanjskih imanja dvorac Lobor primjer je samozatajnog dvorca koji već 110 godina živi drugi život, nakon što je prestao biti sjedište plemičkoga posjeda. Cijelo jedno stoljeće dvorac prolazi krize, bori se za preživljavanje i opstanak. Prema svemu sudeći, socijalno-zdravstvena namjena je trajno rješenje. ☺

Some large castles in northern Croatia were given new lives and serve as hospitals and homes for the aged and disabled. One of these is the estate

»once owned by the Keglević nobility in Lobor in Hrvatsko Zagorje.

Hospitals can be found in the following castles and estates in northern Croatia: Klenovnik (Drašković Castle), Novi Marof (Erdödy Castle) and Gornja Bistra (Oršić Castle) as well as Popovača (Erdödy). Not so long ago a hospital was located in Bajnski Dvori not far from Varaždin (prior to the castle and remaining estate being returned to its owners; the Bračak castle in Kulmerovo not far from Zabok (prior to a new hospital being built in the near vicinity) and the Pječević castle in Retfala (Osijek). Banjski Dvori and Bračak are not in any use currently and Retfala has been refurbished and currently houses the Medikol Polyclinic. Homes for the aged and disabled are located in the castles in Mirkovac and Jalžabet in Hrvatsko Zagorje, in Čepin not far from Osijek and plans exist to refurbish the Cabuna castle not far from Virovitica to be used as a hospital.

Using old castles for hospitals, particularly large complexes, is one of the acceptable uses to transform once noble homes and seats of large estates. It is not easy to find investors and developers interested in coming up with a sustainable and contemporary use for huge castles such as that in Klenovnik with 90 rooms and 365 windows. The Lobor castle is smaller than Klenovnik but is still considered to be large enough to cater for around 200 people.

The castle once owned by the Keglević family is located in the small north Croatian town of Lobor with a population

of 500 people on the southern slopes of the forest covered Ivanščica mountain range. It is located at a height of 262 metres above sea level. Lobor today is the centre of the municipality with the same name and has a population of around 3,000 people. It is nine kilometres from Zlatar, 28 km from Krapina and 77 km from the capital Zagreb. These regions were settled in ancient times. Archaeological findings date back to the early Neolithic Era. In Roman times the area around Lobor was settled in fortresses which have been shown with findings from Roman graves dating back to the 2nd and 3rd centuries. This was a settlement along a Roman thoroughfare passing through the eastern part of Hrvatsko Zagorje – from Poetovi (Ptuj) to Andautonia (Ščitarjevo) and

Siscia (Sisak), connecting the Drava River and Sava River routes.

In the Middle Ages, Lobor is mentioned in 1244 as an estate when the Hungarian-Croatian king Bela IV granted it to Varaždin County Prefect Mihovil. In 1259 it is first mentioned as *Castrum Lobor*, later known under the title oppidum. The remains of the medieval burg (noble fortress) known as Pusti Lobor or Stari Lobor (Old Lobor) have survived to this day on the slopes of Ivanščica. During the later Middle Ages, the noble town was owned by several families – Tom of Black Lobor, The Duke of Celje (1399), Jan Vitovac, Ivaniš Korvina, Jakov Sekelja, Franjo Berislavić (1504), Petar Keglević (from 1525). Lobor parish is on the list of the Zagreb Diocese and is mentioned

Lobor Castle, early 20th century

Source: National antiques: XIV-35

Lobor Castle, postcard, end of the 20th century

Source: Ščitaroci

Detail from the western facade

Photo from the book *Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja*

Ceiling mural *Phoebe with muses* in the main hall of the castle

in 1344. Ecclesiastic buildings in Lobor comprise a Gothic shrine to Our Lady of the Hills (taking on a Baroque appearance in the 18th century), a late Baroque church to St. Anne (19th C) and a chapel dedicated to St. Anthony (18th C).

Park and gardens – ploughed over

The Lobor castle was built by the Keglević nobility. In the early 17th century they abandoned an old medieval town in the foothills and built an early Baroque castle in the valley. They lived in the castle until Oskar Keglević sold the castle and all the remaining estates in Varaždin County and moved to Zagreb where he died in 1918. The Keglević family had lived in the

**Only the castle remains
of the annexes as part
of the estate; all the
commercial buildings and
large Baroque park have
vanished**

Lobor castle for three centuries. It was their main castle and estate.

It was built in the early 17th century and completed in the late 18th century

and was constructed gradually. It is considered to be a large castle with four wings and an interior courtyard enclosing three two-storey wings and a mezzanine porch with a chapel. The Northern, oldest wing dates back to the 17th century and is recognisable for its two-storey arches toward the courtyard. The south façade and western wing were constructed in the 18th century and completed by 1760. An inscription on the chimneys reads 1770 and 1776 reminding that the castle had been reconstructed. The main (south) wing with twelve windows and pilasters on risalits with decorative features of ionic semicapitalistas and garlands indicate its Baroque features. The altana at the entry with four pairs of pylons was added in the Classicist era.

There is a chapel in the eastern wing of the castle dedicated to the Holy Trinity and was partitioned in the 19th century. The chapel peaks with a black wooden tower. Its ceiling is decorated with figurines and the apse is endowed with altar architecture. The main rooms in the castle were decorated with mythological scenes, usual for castles in the 18th century. The ceiling mural has been preserved portraying *Phoebe with muses in a chariot* in the central hall of the southern wing of the castle dates back to the 18th century.

Only the castle remains of the annexes as part of the estate; all the commercial buildings and large Baroque park have vanished. Their Baroque and utilitarian enclosed gardens are recorded in old cadastral maps dating back to 1860. The castle had already existed for 250 years then. Literary notes on the park, Lobor and environs can be found in the travel log "Oko Lobora" (Around Lobor) by Antun Gustav Matoš written in 1908.

The decorative garden south west of the castle is most certainly old. Its strict geometrical main and side pathways encompassed by a wall bring to mind an early Baroque garden, similar to those in Klenovnik indicative of the garden concepts of medieval-renaissance gardens, introverted within walls mentioned by Matoš. South-east from the castle was a vegetable patch also surrounded by a wall and next to that was an orchard similar to *Lustgartens* – parks for enjoyment and relaxation.

In front of the entrance, southern façade to which a classicist altana was

»added in the 19th century, stand two classicist decorated parterre pre-gardens, each rectangular and 30 x 30 metres, symmetrically placed at the entrance to the castle.

Two sun rooms - orangeries extend symmetrically on each side of the castle as an extension to the southern wing that were built before 1860. Only the altana has been preserved of the entire classicist gardens. The orangeries have disappeared. Matoš saw them in 1907 but they had been smashed. They can also be seen on postcards from the early 20th century. The classicist decorated pre-gardens was reshaped in the 19th century in the spirit of romanticism landscaping. In Matoš's era, the garden was left to decay. Matoš mentions a semi-circular path "without benches and smashed and decayed statues." At the end of the 19th century several birch trees were planted around the castle which were felled when the castle was sold in 1905 and the garden and park were ploughed over.

The Keglević's and after them

The castle and Lobor estate were the headquarters of the Keglević family (Keglevich, Keglevics) of Bužim. This noble family originated in Knin County and the most famous member of the family was Petar Keglević (1485? - 1555) who fought as a youth in the battle with the Turks on the Krbava Field in 1493. Later he was celebrated for his just deserves in the battles against the Turks in the period between 1537 and 1542. He was the Ban (Duke) of Croatia-Slavonia-Dalmatia. He died in Kostela or Krapina and was laid to rest in the parish church in Pregrada (Hrvatsko Zagorje).

In the 17th century the family separated to the Croatian and Hungarian branches. Petar Keglević (died 1724) managed to return the family estate after liberating it from the Turks and was knighted. After the 18th century the family withdrew from public life and gradually reduced the estate. At the end of the 19th century and early 20th century Oskar Keglević was the most noticeable member of the family. He was a member of the Croatian Sabor (parliament). He did not have any descendants and the Croatian branch of the family died out.

Barbara Ana Keglević (1780-1813) left her mark in the history of music as Beethoven's student. Namely, the Keglević's

Model of the Lobor castle, Museum of the Peasant Revolt, Gornja Stubica

Photo: Mladen Obad Šćitaroci

spent their winters in their residence in Vienna. Ludwig van Beethoven lived across the road and often visited the Keglević's tutoring Barbara Ana in music. He dedicated four compositions to her: piano sonata in - 7th symphony in A minor (the Viennese referred to it as the "Love Story"), a variation of Salieri's theme, Piano Concerto No 1, and a variation of his own theme of the 34th symphony in F-Minor.

Like most nobility the Keglević's owned several estates.

It owned the medieval town of Bužim not far from Gospić in Lika, the oldest estate owned by the family and which identified the family of Keglević of Bužim. In the second half of the 15th century they owned Kegalj-grad above the Zrmanja River in current-day Šibenik-Knin County. After the Turkish invasion of the family's estate in the Zrmanja valley Petar Keglević bought estates in 1523 in Kostel/Pregrada and Krapina in today's Krapina-Zagorje County as well as the Blinje estate in Pounje (Petrinja) and Totuševina/Topolovac (Sisak). The Keglević's were rewarded with a royal gift and came to own the Bijela Stijena (Pakrac) and Lobor

estates. At the end of the 17th century the Keglević's owned several large estates. Apart from Lobor as their main family property, the Keglević's owned several estates and castles in Hrvatsko Zagorje, like Vinica, Gorica near Pregrada, Krapina, Sveti Križ Začretje, Veliki Kalnik, Kalinovec, Bistra and servral estates in Hungary.

After three centuries of continual residency by the Keglević family in Lobor Castle, in 1905 Oskar Keglević sold the family estate. The castle and estate were bought by a trader by the name of Moric Schlenger who quickly sub-divided the estate and sold the land to local peasants. After World War I, Russian doctors and refugees lived in the castle. It also housed a hospital at one stage and then for years was left vacant. Its owner then Stjepan Kovačić intended to demolish it and sell it off as building material because a buyer could not be found. In 1935 Dr. Janko Pejas founded a Social-Welfare Home and Health Institution in the castle which has remained its main function for the past 80 years. Today the castle is a Psychiatric Home for the Elderly and is known as Lobor-Grad.

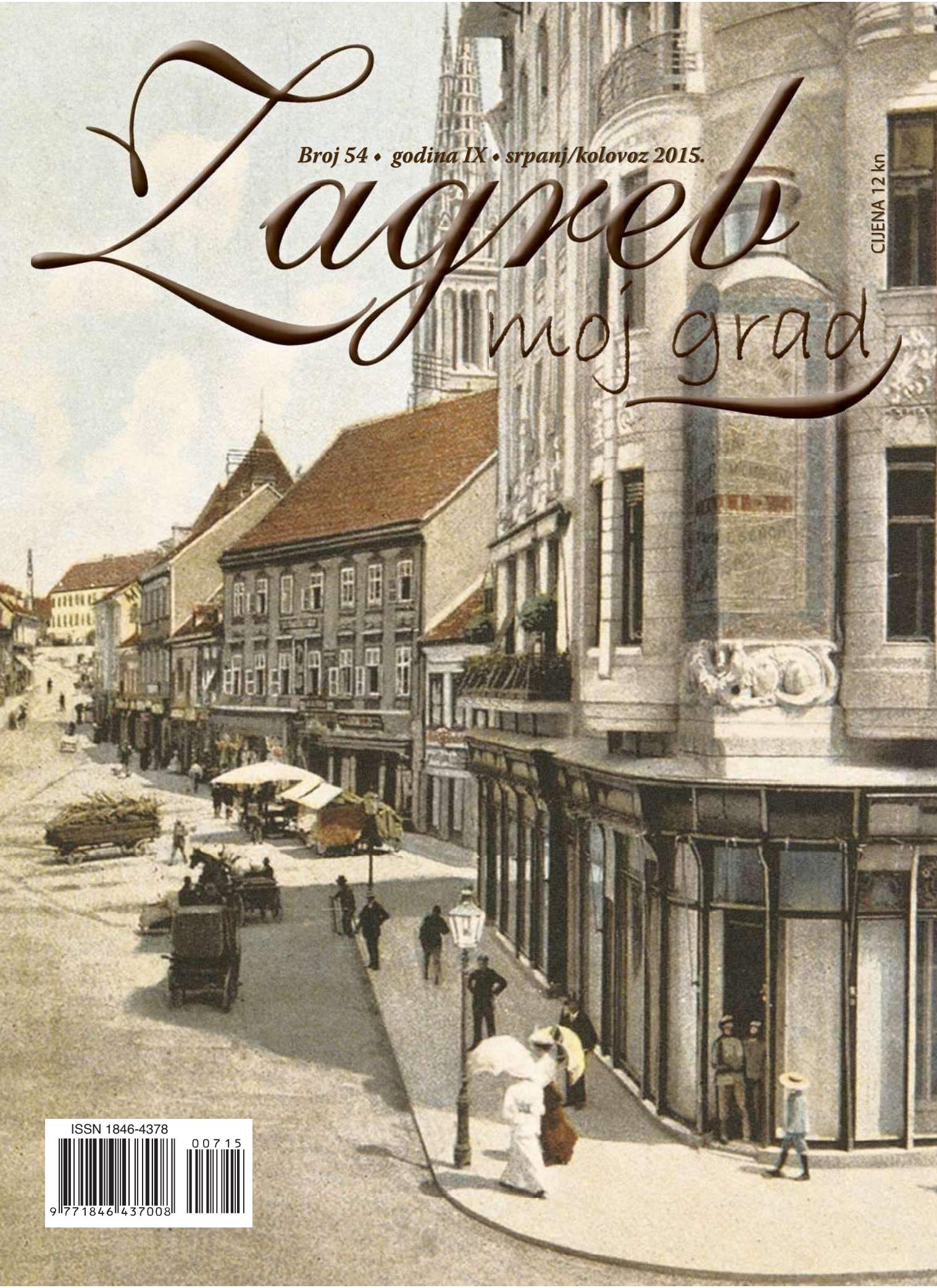
Among the many nobility in Zagorje and Croatian estates and country houses Lobor is an example of a discrete castle which has survived from 110 years after it ceased being the seat of a noble estate. For an entire century the castle has passed through crises, struggling to survive. Based on its current use, it seems that this will be a lasting solution for the castle and it will continue to cater for medical services. ☺

Beethoven dedicated four compositions to Barbara Ana Keglević, including the "Love Story."

Broj 54 • godina IX • srpanj/kolovoz 2015.

Zagreb moj grad

CIJENA 12 kn

ISSN 1846-4378

9 7846 437008

Časopis pod ruku, pa u život!

Ništa me tako ne razveseli kao raskoš događanja na otvorenom, kojima svakoga ljeta obiluje naš grad. Svi ti prekrasni prostori ispunjeni kulturnim sadržajem – Zrinjevac, Tomislavov trg, Bundek, Jarun, Gornji grad, gornjogradska dvorišta, Cvetni trg, Maksimir i da ne nabrajam brojna kvartovska događanja, sve nam daje osjećaj zajedništva i pripadnosti ovome gradu. Pa iako nam džepovi nisu puni, gradski su djelatnici učinili sve da nam to nadomjestite duhovnim bogatstvom.

Francuski institut ovogodišnjim je festivalom *Rendez-vous* donio dašak francuskog šarma i u Zagreb koji je opet postao središte europske glazbe i umjetnosti, a nisu izostavljeni ni drugi gradovi u Hrvatskoj. Čestitamo i zahvaljujemo svima na uspješnoj organizaciji.

Gladni smo ljepote, glazbe, dobrih filmova, kazališnih predstava, doživljaja, novih spoznaja, susreta s prijateljima, osjećaja da smo svi jednaki i da nam je sve dostupno, bez obzira na to koliko novca imali. Baš sam ponosna kad čujem stotine stranaca kako radoznalo i s guštom obilaze grad, a građani ih srdačno upućuju prema željenom cilju. Sve mi se čini tako lijepo, osim što poneka zapuštena zgrada, poput kuće Hermana Bolléa u Žerjavicevoj ulici, osvještava da ima još puno skrivene ljepote na kojoj bi gradske strukture trebale poraditi.

Razmišljujući o značenju našeg časopisa, sjetim se izreke koju sam nedavno pročitala: *Gladan si znanja, odrastanja, gladan si letenja... Možda sam danas ja sisala koja ti daje mlijeko, koja ublažava tvoju glad. Ali ne zaboravi ovo – nije sisala ono što te hrani – nego mlijeko!*

Evo poveznice! Zagreb moj grad daje uvid u ponudene sadržaje, ali moći ćete ih u potpunosti doživjeti jedino ako se odvažite i krenete na mjesta događaja. Zato i opet preporučujem: časopis pod ruku, pa u život!

Vaša

Sadržaj

- 4** Povijest grada:
Cjelovitost vizije zakladnog bloka
- 8** Savršena palača Guide Pongratza
- 13** Čudotvorni eliksir apotekara Fella
- 18** Josip Jelačić i bečki dvor
- 24** Josip Juraj Strossmayer
- Dobrotvor, humanist i vizionar
- 28** Zagrepčani koje ne smijemo zaboraviti:
Ljudevit Farkaš Vukotinović
- 34** Zagreb moj drugi grad:
Malin Holmberg

- 40** Kultura: **Ljeto u Zagrebu**
- 48** Bogato kulturno ljeto u Hrvatskoj
- 56** Bolléovo oblikovanje oltarske opreme
- 77** Intervju: **Jadranka Boban Pejić**
- 82** Dvorci, kurije i njihovi vlasnici:
Ranobarokni Lobor
- 90** Obljetnice: **Tri stojeća Sinjske alke**
- 102** Zdravlje: **Ambrožiju treba pokositi**
- 108** Zdrava hrana: **Sočne bobice - supervoće**

Sljedeći broj izlazi u listopadu 2015.

PRETPLATITE SE na

Zagreb
moj grad

Želite li se pretplatiti na časopis *Zagreb moj grad* za ovu godinu?

Pretplata iznosi **75 kuna**.

Novi pretplatnici dobivaju jedan časopis iz 2014. na dar.

Časopis *Zagreb moj grad* dobio je 2011. godine preporuku Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i Gradske uprave za kulturu, obrazovanje i sport da se koristi kao dopunska literatura u nastavi hrvatskoga jezika i književnosti, povijesti, likovne kulture, glazbene umjetnosti i drugih oblika nastave, kao što su projektna nastava ili interdisciplinarni oblici rada u školama. Časopis se preporučuje i školskim knjižnicama.

Iznos možete uplatiti uplatnikom za slanje novca na adresu Bibra izdavaštvo, Tomislavov trg 21, 10000 Zagreb ili na žiroračun: HR5124000081110046478.
Molimo da nam svakako pošaljete i svoju adresu na mail **bibra.izdavastvo@zg.t-com.hr** ili fax **01/4880 555** jer se uplate koje stižu na naš žiroračun ne vode pod imenom i prezimenom pretplatnika.

Korejska jela u Esplanadi

Neobični mirisi i zanimljivi okusi zavladali su Esplanadinom kuhinjom nakon što su nedavno ponajbolji korejski kuhari podijelili vještina, dugogodišnje umijeće i provjerene recepte s kulinarskim timom hotela Esplanade. Zadovoljivši istančana korejska nepca, Esplanada je postala prvi hotel u Hrvatskoj sa stalnom ponudom korejskih jela, koja nudi u Le Bistrou.

U suradnji s veleposlanstvom Republike Koreje u Hrvatskoj, prije nekoliko mjeseci organiziran je Festival korejske kuhinje u Smaragdnoj dvorani, na kojem je pet korejskih kuharica, među kojima i Sook-Ja Joon, predsjednica Instituta korejske hrane i vodeća šefica Kraljevske kuhinje u Koreji, pripremalo korejske specijalitete.

Korejska kuhinja počiva na tvrdnji "kvalitetnom hranom do zdravog tijela i pozitivnog duha", što je, vjeruje se, i razlog korejske dugovječnosti. Korejska je hrana užitak za sva osjetila, a jela su mala umjetnička djela. Na jelovniku u Le Bistrou nude se: *kimchi* - tradicionalni korejski prilog od ukiseljenog povrća i pikantnih začina, kašasta slatka juha od buče i meda, slasni *bulgogi* s junetinom i sojinim umakom, šareni *bibimbap*, morski *japchae* sa staklenim rezancima od batata s plodovima mora te žele od buče sa svježim voćem. U ponudi je i *Chamisul soju*, tradicionalni žestoki aperitiv.

Dvije nagrade Air Franceu

Air France je na svjetskoj dodjeli nagrada zrakoplovnim kompanijama u lipnju na pariškom Air Showu primio dvije nagrade Skytraxa: nagradu za zrakoplovnu kompaniju s najvećim napretkom na svijetu te nagradu za najbolji salon zrakoplovnih kompanija u prvom razredu.

Air France ulaže više od 550 milijuna eura u opremu zrakoplova za veću udobnost posade i putnika te besprijekornu uslugu u zračnoj luci, gurmanske poslastice i fleksibilniju ponudu poslovnih putovanja. Salon prvog razreda *La Première* na pariškom aerodromu Charles de Gaulle svjetski je uzor po kvaliteti usluge.

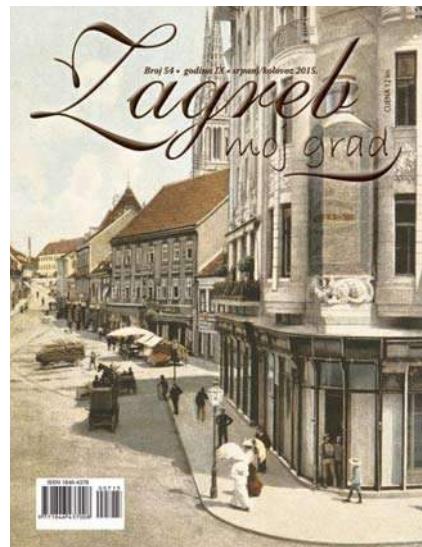

Foto: Elza fluid dom 1907., iz fototeke Snješke Knežević

Impresum

Izdavač: BIBRA izdavaštvo d.o.o.
Trg kralja Tomislava 21, Zagreb
Tel./fax: 01/4880 555
e-mail: bibra.izdavastvo@zg.t-com.hr
www.zagrebmojgrad.hr

Direktorka i glavna urednica:
Biserka Rajković Salata

Grafička urednica: Nera Orlić

Redaktura i lektura: Diana Kučinić

Prijevod na engleski: Lingua grupa

Novinari: Milka Babović,
Marijan Lipovac,
Diana Kučinić,
Luka Marotti

Suradnici: dr. sc. Snješka Knežević,
Nada Premerl,
dr. sc. Darija Vranešić Bender,
prof. dr. sc. Mirna Štum,
prof. dr. sc. Zvonko Maković,
dr. sc. Irena Kraševac,
Dunja Majnarić Radošević,
Mladen Perušić,
dr. sc. Dragan Damjanović,
akademik Dubravko Jelčić,
akademik Mladen Obad
Šćitaroci,
dr. sc. Marina Bagarić,
dr. sc. Arijana Koprčina,
prof. dr. Mira Kolar Dimitrijević

Fotografi: Ines Novković, Branko Hrkač,
Saša Novković

Marketing: Redakcija

Tisk: GRAFING
OFFSET & DIGITAL PRINT